

in.ihned.cz/cr

ných tabulek a bývalá správní budova s opadávající omítkou – to vše vypadá v sychravém předjaří stejně jako před půl stoletím, kdy odtud po kapitulaci Německa Schindler narychlo prchal. Při pohledu na otlučená vrata stačí jen přivřít oči a rázem vše vypadá, jako by válka neskončila před půl stoletím, ale před několika dny. Iluze, že se závora jen před chvílí zavřela za prchajícím Schindlerem, je velmi věrná.

Druhý rodák už má lepší pověst

Svitavy však nejsou jen Oskar Schindler, pro rozvoj města byl mnohem důležitější jiný rodák – Valentin Oswald Ottendorfer, který se ve Svitavách narodil v roce 1826. Jeho stopa je ve městě nepřehlédnutelná, a to doslova. Výrazná budova z červených cihel postavená v americkém stylu a známá jako Ottendorferův dům či knihovna stojí nedaleko náměstí a vede kolem ní hlavní silniční průtah městem.

Ke svému rodišti byl Ottendorfer neobvykle štedrý, i když v něm žil jen velmi krátce. Od třinácti let totiž studoval v sousední Litomyšli, pak přešel na filozofickou fakultu do Brna a ve dvaceti letech pokračoval ve studiu ve Vídni. Přes Německo, kde se mimo jiné seznámil se skladatelem Richardem Wagnerem, nakonec ve čtyřicetiletých letech emigroval kvůli svým politickým postojům do USA.

Tam na vlastní kůži zažil to, čemu se říká „americký sen“. Z pozice obyčejného dělníka se díky studiu angličtiny stal postupně sazečem, redaktorem a hlavním asistentem redakce, aby nakonec dosáhl až na post ředitele redakce vydavatelství německých novin „New Yorker Staatszeitung“. V roce 1859 se oženil s ovdovělou majitelkou novin Annou Uhlovou a stal se jejich spolumajitelem. Pod jeho vedením se noviny staly největším a nejvlivnějším zámořským německým listem, který výborně prosperoval.

Ottendorfer si peníze nenechal jen pro sebe a jejich

značnou část posílal do rodiných Svitav.

Díky nim mohlo město například v roce 1886 otevřít tolik potřebnou nemocnici a sirotčinec s chudobincem navrch. Za tři sta tisíc zlatých pak nechal ve Svitavách postavit už zmiňovanou knihovnu. Na svou dobu to byla velkolepá instituce. Vždyť v ní bylo umístěno přes dvacet tisíc svazků, což z ní dělalo největší a nejmodernější německou knihovnu na Moravě. Po válce však byla knihovna částečně rozkradena a dnes v ní je čtyřikrát méně knížek.

Stavbou knihovny ale Ottendorferovo mecenášství neskončilo. Z Ameriky poslal slavný rodák celkem přes jeden milión zlatých, které město použilo třeba na stavbu Vyšší zemské reálné školy. Že už toho bylo dost? Kdeže, Ottendorfer byl hodně štedrý. Další peníze věnoval spolkům v rodném regionu a něco přidal také na stavbu Německého domu v Brně.

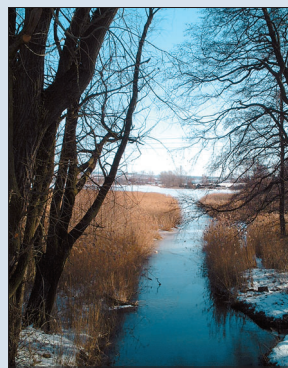
Kde to všechno začalo

Hned za rohem Ottendorferova domu začíná svitavské náměstí, ale s jeho prohlídkou ještě počkejte. Předtím si zajděte na místní hřbitov, kde stojí kostel svatého Jiljí. Je to nejstarší dochovaná stavba ve Svitavách, kterou premonstráti založili někdy kolem roku 1167. Původní románská stavba byla za staletí několikrát poničena a po řadě oprav a přestaveb má kostel nyní barokní podobu. Současně se stavbou kostela vznikla v jeho okolí první osada pojmenovaná podle protékající říčky Svitavy.

O sto let později však začaly vznikat ještě jedny Svitavy, to když do místních lesů dorazili němečtí osadníci povolání olomouckým biskupem a začali si stavět vlastní sídlo. Biskupství z Olomouce si ale dělalo zásluku i na původní osadu. Po dlouhých sporech byla mezi „Starou Svitavou“ a budovaným biskupským městem Svitavy vytyčena hranice, která však →

TIP NA VÝLET

Příjemnou půldenní vycházku nabízí **putování k pramenům řeky Svitavy**. Trasa výletu kopíruje už téměř před čtvrt stoletím založenou naučnou stezku a začíná



na severním okraji Svitav u Dolního rybníka. Po jeho pravém břehu dojdete k Hornímu rybníku, pro který se však vžil název Rosnička. Už od třicátých let minulého století se sem obyvatelé Svitav vydávají na lidové přírodní koupaliště. Až budete míjet na konci hráze mezi oběma rybníky stánek s občerstvením, budete přibližně v polovině vycházky. Dále vás cesta povede mezi mokřinami a rašelinnými jezírky až k pramenům Svitavy. Devadesát osm kilometrů dlouhá řeka jich má několik, nejznámější jsou Javornický a Lačnovský. Podrobnosti o přírodních zajímavostech se dočtete na devíti informačních zastávkách naučné stezky.

UBYTOVÁNÍ

V blízkosti kostela svatého Josefa stojí v ulici U Stadionu menší rodinný **hotel Fontána**. Dva lidé tu za noc v jednom z pěti apartmánů zaplatí 1800 korun. V ceně je započítané parkování, snídaně a také půlhodinové připojení k internetu. Tel.: 605 404 860. Čtyřhvězdičkové ubytování poskytuje **hotel Schindlerův háj**

vzdálený asi kilometr od městského centra v sousedství silnice ze Svitav na Hradec Králové. Pro hosty jsou připravené tenisové kurty, masáže i sauna. Tel.: 461 533 364. Levněji lze přenocovat v **penziónu Zlatý lev** na Pražské ulici. Dvoulůžkový pokoj stojí 800 korun a za snídani host zaplatí 60 korun. Tel.: 608 024 878.



FOTO: VÁCLAV TRACHTA

Ottendorferův dům a detail lampy na jeho nároží